

“Sanma ki Sen, Geldiğin Gibi Gideceksin”- Bodrum’da Turizm Kaynaklı Çevresel Dönüşüm ve Solastalji Üzerine Eleştirel Bir Araştırma

“Don’t Think That You Will Go as You Came”- A Critical Study on Tourism-Induced Environmental Transformation and Solastalgia in Bodrum

Burak ATASOY¹

Özet

Bu çalışmanın amacı, turizm kaynaklı çevresel tahribat ve yer kaybının yerel halk üzerinde nasıl bir solastalji deneyimine yol açtığını tespit etmektir. Ayrıca turizm destinasyonlarında meydana gelen çevresel değişikliklerin bireyler üzerindeki psikolojik yansımaları da incelenmektedir. Bodrum destinasyonuna odaklanılan araştırmanın verileri, çevrimiçi haber sitelerinden elde edilmiştir. Belirli kriterler gözetilerek yapılan tarama sonucunda yerel medyada yer alan on beş habere erişilmiştir. Bu haberlerin görselleri, başlıkları ve spotları üzerine eleştirel söylem analizi (ESA) gerçekleştirilmiştir. Sonuçlar, Bodrum’da karşılaşılan çevresel sorunların yerel halk üzerinde karmaşık duygulara ve bunun da solastaljik deneyimlere yol açtığını göstermektedir. Ayrıca bu sürecin zaman içerisinde kolektif bir tutuma ve aktif davranışsal tepkilere dönüştüğü gözlemlenmiştir. Bu noktada çalışma, hem solastalji olgusunu turizm bağlamında ele alan ilk eser olması hem de ortaya koyduğu sonuçlarıyla literatüre özgün katkılar sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Solastalji, Yer Kaybı, Çevresel Bozulma, Çevresel Değişim, Turizm

Abstract

The aim of this study is to determine how tourism-induced environmental destruction and loss of place lead to the experience of solastalgia in local people. It also examines the psychological repercussions of environmental changes in tourism destinations on individuals. The data of the research focusing on Bodrum destination was obtained from online news sites. Fifteen news articles in the local media were accessed as a result of a search based on certain criteria. A critical discourse analysis was conducted on the visuals, headlines and spots of these news items. The results show that the environmental problems encountered in Bodrum cause complex emotions and solastalgic experiences in the local population. It was also observed that this process transformed into a collective attitude and active behavioral responses over time. At this point, the study makes original contributions to literature both as the first work that deals with the phenomenon of solastalgia in the context of tourism and with the results it reveals.

Keywords: Solastalgia, Loss of Place, Environmental Degradation, Environmental Change, Tourism

¹Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Sakarya

ORCID:

B.A.: 0000-0002-9742-8112

Corresponding Author:

Burak ATASOY

Email:

burakatasoy@subu.edu.tr

Citation: Atasoy, B. (2025). “Sanma ki Sen, Geldiğin Gibi Gideceksin”- Bodrum’da turizm kaynaklı çevresel dönüşüm ve solastalji üzerine eleştirel bir araştırma. *Journal of Humanities and Tourism Research*, 15 (3), 450-461.

Submitted: 24.07.2025

Accepted: 13.08.2025

1. GİRİŞ

Dünyanın en büyük endüstrilerinden biri olan turizm, gerçekleştiği bölgeye olumlu ve olumsuz katkılar sunan dinamik bir sektördür. Endüstrinin sosyo-ekonomik faydaları çoğu zaman olumsuz yönlerinin göz ardı edilmesine neden olmaktadır (Zhao ve Li, 2018). Ancak turizm, sosyal, kültürel ve fiziksel çevre üzerinde ciddi sorunlara yol açabilmektedir (Özaltın Türker, 2020). Bu sorunlar çoğunlukla ziyaretçi sayılarının destinasyonun kaldırabileceği insan miktarını aşmasından kaynaklanmaktadır. Bu kapasitenin aşılması, çevre kirliliği, yaban hayatının tahribi ve hava kalitesi düşüklüğü gibi olumsuzluklara sebep olmaktadır. Ayrıca turizm, tarım alanlarının imara açılması, kıyı bölgelerinin yapılaşması, erozyon, betonlaşma ve iklim değişikliği gibi çevresel sorunları da beraberinde getirmektedir (Scott vd., 2012; Çalık ve Akgün, 2019; Sadeghian, 2019). Bu noktada turizmin ekoloji üzerindeki etkileri, atmosfer, su, toprak, bitki, yaban hayatı ve jeolojik yapı gibi geniş bir alanda kendini göstermektedir (Zhao ve Li, 2018).

Turizmin bu çevresel etkileri, yerel halkta stres ve hayal kırıklığı geliştirmektedir. Turizmden dolayı sokak yapısının değişimi, mekân kullanımındaki farklılıklar ve sosyal alanların azalması yerel sakinlerin yabancılaşma hissini artırmaktadır (Kowalczyk-Anioł, 2023). Bu değişiklikler, geri dönülemez ve rahatsız edici bir boyuta ulaştığında “solastalji” olarak adlandırılan bir duygusal durum söz konusu olmaktadır. Solastalji, bir alanın bozulması veya yok olması durumuna karşın yer kaybına bağlı olarak kişinin yaşadığı yalnızlık ve sıkıntı halidir (Armağan, 2024). Özberk’e göre (2023), bu rahatsızlık, insanın doğayla kurduğu ilişkinin sosyal, kültürel, ekonomik ve politik bağlarıyla ilişkilidir. Bireyin bir bölgenin suyuna, toprağına, doğasına, kültürüne, gelenek ve göreneklerine gösterdiği değer, kendisinin yer bağlılığını ve sadakatini açıklamaktadır. Bu yer bağlılığı ve sadakat, çevredeki değişiklikler karşısında yoksunluk ve özlem duygusuna yol açarak solastaljik bir deneyimi söz konusu etmektedir (Alaca, 2023). Bu bakımdan turizm bölgelerinde solastaljiyi geliştiren unsurları bilmek, sosyal iyi oluşu sağlama, yerel kimliği koruma, kültürü yaşatma ve sürdürülebilir kılma açısından oldukça önemlidir.

Bu denli önemine rağmen solastalji, turizm çalışmalarında yeterince ilgi görmemiş bir kavramdır. Ampirik turizm araştırmalarında sınırlı sayıdaki akademisyen tarafından ele alınmıştır (Lalicic, 2020; Phillips ve Murphy, 2021). Bununla birlikte yerli literatürde solastalji ve turizm ilişkisini inceleyen herhangi bir araştırmaya rastlanmamıştır. Üstelik literatürde solastaljiye ilişkin yaşanan kavram karmaşası da farklı bilim dallarının bakış açılarına duyulan ihtiyacı göstermektedir (Rafa., Zabala ve Galway, 2025). Bu bağlamda araştırmanın amacı, turizmden doğan yer dönüşümü ve mekânsal tüketimin, destinasyon düzeyinde nasıl bir solastalji deneyimi ürettiğini ortaya koyarak literatürdeki bu boşlukların giderilmesine katkı sağlamaktır. Ayrıca solastalji ve turizm ilişkisini inceleyerek, güncel araştırma boşluklarının belirlenmesi ve gelecekteki araştırmacılara rehberlik edilmesi hedeflenmektedir. Bu araştırmanın, yer dönüşümlerine bağlı gelişen duygusal tepkileri açıklaması ve solastalji kavramını turizmle ilişkilendiren ilk eser olmasından dolayı yerli yazına yenilikçi bir bakış açısı sunduğu söylenebilir. Bu noktada kıyı alanlardaki çevresel bozulmalar ve yapılaşmanın, nasıl bir duygusal tepkimeye, kimlik ve aidiyet kaybına yol açtığı Bodrum özelinde incelenmektedir. Ulusal medya haber sitelerinde yer alan Bodrum’a ait yazılı ve görsel içerikler, ESA tekniğiyle irdelenmiş ve elde edilen sonuçlar, literatür doğrultusunda tartışılmıştır.

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Turizm ve Çevresel Etkiler

Turizm, doğal çevre kalitesini bozan ve ciddi olumsuz etkiler üreten çok yönlü bir endüstridir. Örneğin kitle turizmi, sera gazı salınımını artırarak iklim değişikliğini hızlandırmaktadır (Raihan, 2024). Ayrıca turizmden dolayı arazi kullanımının farklılaşması

orman, su ve mercan alanlarını tahrip ederek biyoçeşitliliği azaltmaktadır (Deniz, 2019). Issı (1989), turizmin flora ve fauna üzerinde ciddi bir tehdit oluşturduğunu vurgularken, Agarwal ve diğerleri (2019) turizm hareketliliğinin toprak erozyonu, çevresel kirlilik ve doğal yaşamın tahribini artırdığını dile getirmektedir. Bununla birlikte gürültü, hava kirliliği, aşırı kaynak kullanımı ve kimyasal atıklar, turizmin neden olduğu çevresel sorunlar arasında yer almaktadır (Sadeghian, 2019). GhulamRabbany ve diğerlerine göre (2013), havaalanı, karayolu, otel, tatil köyü, restoran, mağaza, marina gibi alt ve üst yapı yatırımları, bu olumsuz etkileri geliştiren unsurlardır. Turizm bölgeleri ziyaretçi sayılarının taşıma kapasitesinin üstüne çıkması da bu etkilerin şiddetini artırmaktadır (Purnamawati vd., 2025). Ancak özellikle kalkınma bölgelerinde turizmin sağladığı sosyal ve ekonomik faydalar, endüstrinin ekosistem üzerindeki bedelinin görmezden gelinmesine neden olmaktadır.

2.2. Solastalji Kavramı

Rutin yaşamın sürdürüldüğü yakın çevrede meydana gelen bozulma veya yok olma, insanların kayıp duygularını tetiklemektedir. Bu duygu durumuna bağlı olarak hissedilen acı, sıkıntı ve üzüntü hali ise solastalji bağlamında ele alınmaktadır (Armağan, 2024). Avustralyalı çevre filozofu Glenn Albrecht tarafından ileri sürülen solastalji, çevredeki dönüşümlere bağlı olarak kişilerin yaşadığı duygusal ve psikolojik çöküntüyü belirtmektedir (Özkan, 2025). Başka bir tanıma göre solastalji, fiziksel çevrede meydana gelen değişikliklerin neden olduğu bireysel veya kollektif travmadır (Kowalczyk-Anioł, 2023). Solastalji, insanların ev ve sokaklarının çeşitli nedenlerden dolayı özgünlüğünü kaybetmesine karşın hissettiği fiziksel ve ruhsal sağlık sorunudur (Albrecht., Ochwat ve Skubała, 2024). Özberk'e göre (2023) solastalji, sevilen bir yurt çevresinin sistematik olarak tahribinden doğan keder, elem ve melankoli halidir.

2.3. Bodrum

Muğla ilinin on üç ilçesinden biri olan Bodrum, nüfus bakımından en büyük ilçedir. Ege ve Akdeniz'in kesişim noktasında yer alır ve bir yarımadadır (Şekil 1). Tarihsel olarak M.Ö. 650'li yıllarında "Halikarnassos" olarak nitelendirilmiş, şehrin Aziz Petrus'a adanmasıyla "Petrium" ismini almış ve zamanla "petrum, potrum, Bodrum" olarak adlandırılmıştır (Muğla Büyükşehir Belediyesi, t.y.). Bodrum; müzeler, camiler, tarihi yerler, eski kiliseler, gezi yerleri, denizi, plajları ve doğasıyla ülkemizin en önemli turizm merkezlerinden biridir. Her zaman canlı ve hareketli bir destinasyon olan Bodrum, her yıl milyonlarca yerli ve yabancı turisti ağırlamaktadır (Gezimanya, t.y.).

Şekil 1. Bodrum Siyasi Haritası

Kaynak: (Dinç, 2008)

3. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Nitel araştırma desenleri çoğunlukla bir olay ve olguya dair açıklamalara odaklanır. Ancak söylem analizi, dilin gücünden yola çıkılarak sosyal ilişkiler, sorunlar ve toplumsal dinamikleri ortaya koymaya çalışır (Özdemir ve Tuti, 2023). Çelik ve Ekşi’ye göre (2008) söylem analizi, dil ve sosyal çevre arasındaki karşılıklı ilişkinin anlamlandırılması ve yorumlanmasıdır. ESA ise sosyal, siyasal ve kültürel olguların eleştirel bir bakış açısıyla ele alındığı araştırma metodudur (Ar, 2020). ESA, sosyal problemler ve değerlere dair söylem kaynaklarını tespit etmeye (metin, nesne, fotoğraf, görüntü) ve bunların nasıl üretildiğini anlamaya imkân veren bir nitel yöntemdir (Van Dijk, 2005).

Bu çalışmada, turizmin çevresel etkilerinin oluşturduğu solastaljik duyguları belirlemek amacıyla ESA tekniğine başvurulmuş ve Bodrum destinasyonu özelinde bir araştırma gerçekleştirilmiştir. Halkın turizm kaynaklı dönüşümlere verdiği duygusal tepkiler, yerel medya haberlerinde yer alan içerikler aracılığıyla analiz edilmiştir. Böylece, turizmin çevresel maliyetinin sadece fiziksel çevrede sınırlı kalmayıp, sosyo-kültürel aşınmaya nasıl yol açtığı kapsamlı bir şekilde değerlendirilmiştir. Araştırmada incelenen spesifik sorular aşağıdaki gibidir.

- AS1. Bodrum’da turizm kaynaklı çevresel sorunlar nelerdir?
- AS2. Bodrum’da turizm kaynaklı çevresel sorunlar, ulusal medyada nasıl temsil edilmektedir? Hangi konulara yer verilmektedir?
- AS3. Ulusal medyada Bodrum halkının duygularına dair hangi söylemler yer almaktadır? En çok yer verilen duygusal durumlar nelerdir?

Araştırma amaçlarını yerine getirmek amacıyla gereksinim duyulan veriler, Google üzerinden çevrimiçi olarak elde edilmiştir. Bu mecranın tercih edilmesinin nedenleri arasında, araştırılan konuya ilişkin doğrudan haber metinlerinin bulunması, haber, içerik çeşitliliğinin fazla olması ve hızlı erişim sağlaması yer almaktadır. Google Haberler üzerinden 20.07.2025 tarihinde sorgulama yapılmış ve araştırılan konuya dair yerli-yabancı medyada çok sayıda haberin yapıldığı tespit edilmiştir. Ancak Tablo 1’deki kriterler gözetilerek ulusal medyada yer alan 15 haberin araştırma sürecine dahil edilmesi uygun görülmüştür. Bu kapsamda medya kaynaklarındaki haberlerin görselleri, başlıkları ve spot/haber girişleri, ESA kapsamında değerlendirilmiştir. Analizlerin ardından elde edilen bulgular, eleştirel ve yorumsamacı bir üslupla anlatılmıştır.

Tablo 1. Sorgulama Kriterleri: Dahil-Hariç Etme

Kriterler	Dahil Etme	Hariç Tutma
Doküman Türü	Bodrum’da turizmin çevresel etkilerini beyan eden internet, haber siteleri & yerel medya içerikleri	Makaleler, konferans bildirileri, kitap ve kitap bölümleri, tezler gibi akademik kaynaklar
Dil	Türkçe	Türkçe dili dışında yazılan içerik ve eserler
Sektör	Turizm	Belgenin ana metninde “turizm, Bodrum turizmi, Bodrum’da turizm” gibi ifadeler geçmiyorsa
İlgi Durumu	Turizme bağlı çevresel sorunları açıkça beyan etmesi	Siyasi temsilcilik, siyasi parti, politika söylemi, açık kişisel bilgiler, firma ve marka isimleri, yargı kararları
Platform	Google Haberler	Tümü, görseller, videolar, kısa videolar, alışveriş, yer siteleri
Anahtar kelime	Bodrum + çevre, kıyı tahribatı + betonlaşma + kirlilik + yapılaşma	Baskı, genişleme, dolgu, gentrifikasyon, şişme

4. BULGULAR

4.1. Görsel Söylemlere Dair Bulgular

Araştırma bulguları kapsamında ilk söylenmesi gereken meselelerden biri görsellerde öne çıkan peyzaj ve mimarideki bozulmadır. Yerel medya haberlerindeki görseller incelendiğinde ağırlıklı olarak destinasyonun, turizm kaynaklı çevresel tahrip, betonlaşma ve aşırı yapılaşma sorunuyla karşı karşıya bırakıldığı görülmektedir (Başlık, 1-2-7, 9). Bununla birlikte çevresel kirlilik (Başlık 3, 10, 11,13), çevresel dönüşüm (Başlık 15), turistik çekiciliklerin tahribi (Başlık 4), kıyı dolguları (Başlık 6, 8) ve imar baskısı (Başlık 14) da Bodrum'un servis edilen başlıca problemleri olarak gözlemlenmiştir. Bu çerçevede haber görsellerinde boşluk, kayıp, kopma ve yitim duygularının hissettirildiği söylenebilir. Bu durum, yerel halkın çevreye duyarlılığının yanı sıra değişimden kaynaklanan psikolojik zorlanmalarının da bir göstergesidir. Çünkü çalışmada tespit edilen sorunların ilk muhatabı bölge halkıdır. Dolayısıyla duygular, yerel halkın destinasyondaki dönüşüm ve bozulmaya karşı verdiği tepkilerin bir temsildir. Bu noktada sürdürülebilirlik, taşıma kapasitesi ve aşırı turizm gibi konuların yeniden gözden geçirilmesi ihtiyaç haline gelmektedir. Çünkü destinasyon halkının memnuniyeti turistik deneyim kalitesinin önemli bir belirleyicisidir. Dahası, tüm paydaşların turizmden eşit pay alması halinde karşılıklı memnuniyet sağlanmaktadır. Aksi halde ev sahibi-turist ilişkileri, kaynak paylaşımı, zorlanma ve turizme direnç gibi meselelerden dolayı anlaşmazlık ve çatışma ortamında gerçekleşmektedir. Bu yüzden Bodrum'da, yerel halkın iş birliğini gözetken ve turizm süreçlerinin planlanarak yürütüldüğü bir destinasyon yönetim mekanizmasının kurulması gerekmektedir. Son otuz yılda Bodrum'un en düşük sezonunun 2025 olduğu dikkate alındığında (Yenialanya, 2025) bu strateji hayati görünmektedir.

4.2. Haber Söylemlerine Dair Bulgular

Haber başlık ve spotları incelendiğinde en çok tekrar eden vurgunun, Bodrum'daki çevresel bozulmanın çeşitliliği ve şiddetine ilişkin olduğu görülmektedir (Tablo 2). Bununla birlikte en sık tekrar eden sözcükler, destinasyondaki değişim ve buna karşın insanların kolektif tepkileri hakkında ipucu vermektedir (Şekil 2).

Şekil 2. Kelime Bulutu

Solastalji, bireyin çevresindeki değişiklik veya aşınmalara karşı hissettiği kaygı ve bunalım durumudur. Verilerin analizinde turizm kaynaklı sorunlara karşı gelişen kolektif duygular

arasında kaygı ve endişenin yer aldığı gözlemlenmiştir (Başlık 1, 7, 9). Bu bakımdan biyolojik çeşitlilik, ekosistem ve doğal çevreye dair kaygıların Bodrum halkının solastaljik deneyimler yaşamasına katkı sağladığı söylenebilir. Bilinçsiz turizm yatırımları ve doğal alanların yapılaştırılmasına karşın halkın duyduğu endişe, haber başlık ve spotlarında kolayca fark edilmektedir. Başlık 9’daki söylem konuyu özetler niteliktedir: “...Ama şimdi bu alan betonlaşma tehdidiyle karşı karşıya...”

Bodrum sakinlerinin hissettiği öfke ve hayal kırıklığı duyguları da solastalji bakımından ele alınabilir. Bulgulara göre Bodrum’daki bazı turizm yatırımları, yerel halkın direncine rağmen gerçekleştirilmektedir. Bu yatırımlara karşı, sivil toplum kuruluşları basın açıklamaları yaparak hissettikleri hayal kırıklığı ve rahatsızlığı dile getirmektedir. Bazı haber söylemlerinde konu şu şekilde anlatılmaktadır: “...kurulan beton santralleri, kentimizin doğasına ve turizmüne ağır darbe vurmaktadır” (Başlık 1), “Bodrum Kent Konseyi’nin talepleri gerçekleşmedi. Beton, Bodrum’u teslim aldı” (Başlık 7).

Haber başlık ve spotlarının analizinde solastalji duygusunu geliştiren unsurların Bodrum özelinde çeşitlilik gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Yerel halkın ekolojik çevrenin kirlenmesi, bozulması ve inşaat alanlarına dönüşmesinden dolayı hissettiği yer kaybı duygusu da bu etmenlerden biridir. Kıyı, plaj, orman ve doğal alanların kirlenmesi, tahribatı ve mekânsal dönüşümünün halk üzerinde özlem ve yer kaybı oluşturduğu görülmüştür. Başlık 14’ün söylemi konunun anlaşılması açısından önemlidir: “Fotoğraflarda 2006 yılında ağaçlık olan alanların yerini 2017 yılında oteller ve eğlence mekânları aldı.”

Solastalji, kişinin hissettiği acı ve sıkıntı durumlarına karşı aktif davranışlarda bulunmasına neden olan bir duygusal deneyimdir. Bu açıdan doğal çevrenin tahribi ve kirlenmesine karşı yerel halkın ortaya koyduğu mücadele, solastaljinin bir sonucu olarak değerlendirilebilir. Haber söylemlerinde yerel sivil toplum örgütleri ve çevreci grupların doğayı korumak amacıyla etkinlikler düzenlediğinden söz edilmektedir. Bu aslında hissedilen solastalji duygusuna karşı ortaya konulan kolektif ve aktif bir tutumdur. Dolayısıyla çevreye dair gelişen özlem, hasret, acı ve sıkıntının insanların savunma ve direnç duygularını geliştirdiği yorumunda bulunulabilir. Başlık 15’teki söylem bu durumun bir örneği olarak düşünülebilir: “... Yalıkavak’ın 2006 ve 2017 yılları arasındaki iç acıtan değişimi”

SONUÇ ve DEĞERLENDİRME

İnsanlık, yaşamın tüm evrelerinde çevreyle yakın bir bağ kurmuş, kaynaklarından faydalanmış ve çevreyle uyumlu bir hayat sürmüştür (Kayan, 2018). Ancak günümüzde insanların çevreye verdiği zarar bu karşılıklı dengeyi bozmaktadır. Fiziksel çevrede meydana gelen aşınma, bozulma, değişiklik ve kayıplar, bireysel ve toplumsal sağlığı etkilemektedir (Phillips ve Murphy, 2021). Bu dönüşümlerin oluşturduğu acı, elem ve üzüntü gibi duygular ise bireylerin solastaljik deneyimler yaşamasına neden olmaktadır (Rafa., Zabala ve Galway, 2025). Bu noktada araştırmanın amacı, turizm kaynaklı dönüşümlerin insanlar üzerinde nasıl bir solastalji deneyimi geliştirdiği ve hangi faktörlerin bu süreçte etkili olduğunu belirlemektir. Ayrıca Bodrum destinasyonu özelinde yer kaybı ve çevresel bozulmanın neden olduğu sosyo-psikolojik sonuçlar tartışılmaktadır. Üstelik bilindiği kadarıyla bu çalışma, yerli yazında solastalji ve turizm ilişkisini ele alan ilk eserdir.

Sonuçlar, turizm kaynaklı ekolojik tahribin yerel halk üzerinde solastalji deneyimi geliştirdiğini açıkça göstermektedir. Analizlerde Bodrum sakinlerinin, kaygı, endişe, yer kaybı, hayal kırıklığı, öfke, savunma, direnç gibi duygular yaşadığı ve bu algılamaların da solastaljiyi ortaya çıkardığı tespit edilmiştir. Bu noktada Özberk’in (2023) duygular sadece ruhsal değil politik, sosyal ve ekolojikte olabilir görüşü desteklenmektedir. Ayrıca bulgulara göre kirlilik,

çevresel bozulma, aşırı kaynak tüketimi ve taşıma kapasitesi aşımı gibi meseleler, yaz aylarında daha sık görülmektedir. Bu durumun bir sonucu olarak tatil dönemlerinde solastalji duygusu yoğunlaşmakta ve kolektif tepkiler söz konusu olmaktadır. Bu bakımdan Rafa., Zabala ve Galway'ın (2025) insanların çevresel döngüye karşı direnç ve kabullenme süreçlerinin zamanla toplumsal bir tutuma dönüştüğü yaklaşımı haklı görünmektedir.

Sonuçlar ayrıca, yer kaybı ve çevresel bozulmaya maruz kalan destinasyon halkının karmaşık duygular geliştirdiğini ve bunları anlamamanın sürdürülebilirlik için kritik olduğunu göstermektedir. Benzer şekilde Phillips ve Murphy (2021), iklim değişikliğinin neden olduğu çevresel dönüşümlere uyum sağlamak için solastaljiyi anlamamanın elzem olduğundan söz etmektedir. Üstelik destinasyon sakinlerinin yanı sıra ziyaretçilerin de solastalji deneyimlerinin incelenmesi önemlidir. Bu yüzden turizm akademisyenlerine solastaljiyi kavramsallaştırmak ve olası etkilerini tartışmak üzere çağrıda bulunmaktadır.

Bu araştırmada nitel metodoloji benimsenmiştir. Fakat ev sahibi ve turistlerin solastalji deneyimlerinin, algılanan stres, kaygı ve psikolojik iyi oluşa etkilerini açıklamak için ampirik çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır. Bu bakımdan çeşitli konularda araştırma model ve hipotezleri geliştirilerek çalışmalar yürütülebilir. İkinci olarak araştırmanın analizinde eleştirel söylem tekniğinden yararlanılmıştır. Bu yaklaşım, genellenebilir çıkarımlara erişmeye imkân tanınmasına rağmen araştırmacının bakış açısıyla sınırlı kalmaktadır. Gelecekte akademisyenler, nitel araştırma geçerlik ve güvenilirlik prensiplerini izleyerek okuyucu ön yargısının önüne geçebilir.

Tablo 2. Bodrum'a İlişkin Çevresel Haberler

Görsel	Haber Başlığı	Spot	Kaynak
	1-Ciğerlerimizin Ortasında Beton Santrali İstemiyoruz	TMMOB, Bodrum Kent Konseyi ve MUÇEP tarafından Gölköy'de yer alan beton santralleri ile ilgili basın açıklaması gerçekleştirildi. Açıklamada "Bodrum'un en değerli doğal alanlarından biri olan Gölköy sahiline çok yakın mesafede kurulan beton santralleri, kentimizin doğasına ve turizmüne ağır darbe vurmaktadır" denildi	https://www.bodrumgundem.com/2025/02/20/cigerleri-mizin-ortasinda-beton-santrali-istemiyoruz/
	2-Muğla Dört Bir Yandan İşgal Altında	Ege'nin incisi Muğla, binlerce yıldır doğası ve tarihiyle öne çıkan bir coğrafya olmasına rağmen, doğal zenginlikleri her geçen gün biraz daha tahrip ediliyor. Tarım ve Orman Bakanlığı'nın 2022 raporuna göre, Muğla'daki bitki türlerinin %18'i endemik, yani sadece bu bölgeye özgü. Ancak bu eşsiz biyoçeşitlilik, yoğun maden faaliyetleri ve kontrolsüz yapılaşma tehdidi altında.	https://bodrumhaber.com/mugla-dort-bir-yandan-iskal-altinda/

“Sanma ki Sen, Geldiğin Gibi Gideceksin”- Bodrum’da Turizm Kaynaklı Çevresel Dönüşüm ve Solastalji Üzerine Eleştirel Bir Araştırma

	3-Bodrum Güvercinlik koyu çöplük oldu	Bodrum Kent Konseyi ve Denizciler Derneği Başkanı Mustafa Demiröz’le Bodrum sahillerindeki kirlenmeyi ve doğal hayata etkilerini konuştuk. Demiröz, "Böyle devam edersek çok kısa bir süre içinde sahillerde kumsal yerine plastik parçalar üzerinde güneşleneceğiz" dedi.	https://www.gazet.eduvar.com.tr/turkiye/2018/08/03/bodrum-kent-konseyi-ve-denizciler-dernegi-baskani-mustafa-demiroz-kumsal-yerine-plastikte-guneslenecegiz
	4-Bodrum’da İmara Açılmak İstenen 1600 Yıllık Kilise Tahrip Ediliyor	Bodrum’daki Kisebükü Koyu’nda yer alan 1600 yıllık Anastasios Kilisesi’ndeki Azize tasviri talan edildi. 15 yıldır koyu korumak için hukuk mücadelesi veren çevreciler olaya büyük tepki gösterdi. Koydaki Bizans Dönemi’ne ait imparator Anastasios’un adını taşıyan tarihi kilisedeki ‘Azize’ tasvirinin yüz bölümündeki mozaiklerin talan edildiği belirlendi.	https://arkeofili.com/bodrumda-imara-acilmak-istenen-1600-yillik-kilise-tahrip-ediliyor/
	5-Kapasite Artırımına Onay Çıktı	Bodrum’da zeytinlik vasıflı arazide yapılması planlanan ve "Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Gerekli Değildir" kararı verilen 85 odalı ve 240 yatak kapasiteli turizm konaklama tesisinde kapasite artışına gidilerek yeniden ÇED süreci başlatılmıştı. Kapasite artırımına da "ÇED Gerekli Değildir" kararı çıktı.	https://kenttv.net/haber/22541680/kapasite-artirimina-onay-cikti
	6-Kara yetmedi, şimdi denizden arsa üretiliyor	Bodrum yarımadasındaki kıyılarda devam eden tüm inşaatlarda hafriyat ve molozlar denizi doldurma malzemesi olarak kullanılıyor Yarımada genelindeki 385 kıyı yapısından sadece 69’u yasal...Mavi Yol Girişimi üyesi Filiz Dizdar, "Siluet bozuldu, denizsel fauna yok oluyor" diyor	https://www.milliyet.com.tr/gundem/kara-yetmedi-simdi-denizden-arsa-uretiliyor-511430

	7-Bodrum Kent Konseyi'nin talepleri gerçekleşmedi. Beton, Bodrum'u teslim aldı	Türkiye'nin en önemli turizm merkezlerinden biri olarak nitelendirilen Bodrum'daki betonlaşma her geçen gün artıyor. Kıyıda otel görünümlü lüks rezidans ve villalar inşa edilirken, dağ tepe de konut doldu. İşte havadan fotoğraflarla Bodrum!	https://bodrumhabermerkezi.com/bodrum-kent-konseyi-nin-talepleri-gercekleşmedi-beton-bodrum-u-teslim-aldi.html
	8-Bodrum'da Maldivler'e benzetmek için sahillere mermer tozu döktüler	Muğla Bodrum'da bazı otel ve işletme sahipleri Maldivler'e benzetmek amacıyla sahillere mermer tozu ve kireç taşı döktü.	https://www.evrensel.net/haber/408533/bodrumda-maldivlere-benzetmek-icin-sahillere-mermer-tozu-doktuler
	9-Tilkicik Koyu yine tehdit altında!	Tilkicik Koyu, koruma altındaki Akdeniz fokları ve posidonia çayırlarının yaşam alanı. Ama şimdi bu alan betonlaşma tehdidiyle karşı karşıya. Nedeni ise, kıyı dolgu ve marina projesi.	https://www.virahaber.com/tilkicik-koyu-yine-tehdit-altinda-49778h.htm
	10-Bodrum'da deniz dibinden 45 ton atık toplandı	Muğla'nın Bodrum ilçesinde deniz dibinden 45 ton atık toplandı.	https://www.aa.com.tr/tr/yesilhat/kirlilik/bodrumda-deniz-dibinden-45-ton-atik-toplandi/1826017
	11-Bodrum'da 2 dere, kirlilik nedeniyle renk değiştirdi	Bodrum'da 2 dere, tıklar ve kirlilik nedeniyle renk değiştirdi. Bodrum Kent Konseyi Ekoloji ve Çevre Grubu Sözcüsü Koyuncu, atık suların arıtma tesisinde yeterince arıtılmadan bırakıldığını belirtti.	https://www.evrensel.net/haber/530228/bodrumda-2-dere-kirlilik-nedeniyle-renk-degistirdi

“Sanma ki Sen, Geldiğin Gibi Gideceksin”- Bodrum’da Turizm Kaynaklı Çevresel Dönüşüm ve Solastalji Üzerine Eleştirel Bir Araştırma

	12-Bodrum’da deniz ve kıyı temizliği yapıldı	Muğla’nın Bodrum ilçesinde yapılan deniz ve kıyı temizliğinde, yaklaşık 2 ton atık toplandı.	https://www.aa.com.tr/tr/yesilhat/kirlilik/bodrumda-deniz-ve-kiiy-temizligi-yapildi-/1825946
	13-Gümbet’teki otelcilerin kirlilik isyanı!	Bodrum Otelciler Derneği (BODER) Başkanı Ömer Faruk Dengiz, beraberindeki turizmciler ve otel işletmecileri olan Mehmet Ayaz, Gürhan Gider, Mehmet Aydınlioğlu ve Yağız Biçer ile Gümbet’teki sorunları masaya yatırdı. Yetkililere seslendi.	https://www.bodrumhabermerkezi.com/gumbet-teki-otelcilerin-kirlilik-isyani.html
	14-Bodrum’da son 10 yılda birçok alan imara açıldı	Bodrum, Yalıkavak ve Gündoğan’la ilgili paylaşılan uydu görüntüleri, son 10 yılda çevrenin nasıl değiştiğini gözler önüne serdi. Fotoğraflarda 2006 yılında ağaçlık olan alanların yerini 2017 yılında oteller ve eğlence mekânları aldı.	https://www.emlaknews.com.tr/haberler/bodrumda-son-10-yilda-bircok-alan-imara-acildi/
	15-Bodrum Yalıkavak’ın 2006 ve 2017 Yılları Arasındaki İç Acıtan Değişimi	Türkiye’nin gözde tatil yerlerinden Bodrum’un son yıllarda revaçta olan ilçelerinden biri şüphesiz Yalıkavak. Hal böyle olunca doğanın en büyük düşmanı insan da yine sahneye çıkıyor.	https://eksiseyler.com/bodrum-yalikavakin-2006-ve-2017-yillari-arasindaki-ic-acitan-degisimi

KAYNAKÇA

- Agarwal, R., Kariyapol, T., & Pienchob, N. (2019). Positive and negative impacts of tourism on environment: A case study of Pattaya City, Thailand. *Sripatum Review of Humanities and Social Sciences*, 19(1), 136-147.
- Alaca, Ç. (2023). Solastalji ve orman yangınları. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 15(3), 498-476.
- Albrecht, G., Ochwat, M., & Skubała, P. (2024). Will the symbiocene be our future? Glenn albrecht in an interview with magdalena ochwat and piotr skubała. *Arts & Cultural Studies Review*, 2024(61), 487-496.
- Ar, M. (2020). Paradigmatic change in geopolitical discourse and critical discourse analysis. *International Journal of Geography and Geography Education*, 42, 278-290.
- Armağan, V. (2024). Solastalji kavramı perspektifinden yeni bir milli park önerisi: Hasan dağı (Aksaray) örneği. *Uluslararası Yönetim Akademisi Dergisi*, 7(2), 624-644.
- Çalık, İ., & Akgün, Ö. (2019). Sapanca'da turizmin çevresel sürdürülebilirliği. *Tourism and Recreation*, 1(2), 67-74.
- Çelik, H., & Ekşi, H. (2008). Söylem analizi. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 27(27), 99-117.
- Deniz, T. (2019). Turizm ve biyoçeşitlilik. *Safran Kültür ve Turizm Araştırmaları Dergisi*, 2(3), 323-339.
- Dinç, T (2008, Ağustos 7). Bodrum haritası. *Tatilpanosu*. <https://www.tatilpanosu.net/bodrum-haritasi.php>
- Gezimanya (t.y.). Bodrum hakkında bilinmesi gerekenler. <https://gezimanya.com/turkiye/bodrum-hakkinda-bilinmesi-gerekenler-0>
- GhulamRabbany, M., Afrin, S., Rahman, A., Islam, F., & Hoque, F. (2013). Environmental effects of tourism. *American Journal of Environment, Energy and Power Research*, 1(7), 117-130.
- Issı, Y. (1989). Türkiye turizminin yapay ve doğal çevre üzerindeki etkileri. *İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Mecmuası*, 47(1-4), 115-131.
- Kayan, A. (2018). Çevre sorunlarına eğitimle farkındalık oluşturma. *Journal of Awareness*, 3(Special), 481-496.
- Kowalczyk-Anioł, J. (2023). Rethinking tourism-driven urban transformation and social tourism impact: A scenario from a CEE city. *Cities*, 134. <https://doi.org/10.1016/j.cities.2022.104178>
- Lalicic, L. (2020). Solastalgia: An application in the overtourism context. *Annals of Tourism Research*, 82, 102766, <https://doi.org/10.1016/j.annals.2019.102766>
- Muğla Büyükşehir Belediyesi (t.y.) Bodrum hakkında. <https://www.mugla.bel.tr/sayfa/bodrum-hakkinda>
- Özaltın Türker, G. (2020). Turizmin etkileri olumlu mu, olumsuz mu? Türkiye'de yapılmış çalışmalara yönelik bir inceleme, *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 4(2), 1477-1492.
- Özberk, N. (2023). "Hey Çoruh kederim derinden derin": Çevresel dönüşümün duygusal coğrafyaları ekopsikoloji ve solastalji. *Kent Akademisi*, 16(2), 676-701.
- Özdemir, M., & Tuti, G. (2023). Nitel araştırma desenleri: Metodolojik bir temellendirme. *Çankırı Karatekin Üniversitesi Karatekin Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 11(2), 217-235.
- Özkan, A. (2025). İklim yazınında solastalji ve ekolojik yas: Ekopsikolojik perspektiften *flight behaviour* analizi. *Bingöl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 29, 368-381.
- Phillips, C., & Murphy, C. (2021). Solastalgia, place attachment and disruption: Insights from a coastal community on the front line. *Regional Environmental Change*, 21(2), 46. <https://doi.org/10.1007/s10113-021-01778-y>

“Sanma ki Sen, Geldiğin Gibi Gideceksin”- Bodrum’da Turizm Kaynaklı Çevresel Dönüşüm ve Solastalji Üzerine Eleştirel Bir Araştırma

- Purnamawati, I. G. A., Yuniarta, G. A., Diatmika, I. P. G., & Be, E. (2025). Unlocking sustainable ecotourism through multifacets: exploring efforts to address overtourism for economic justice. *Gestão & Produção*, 32, e10724. <https://doi.org/10.1590/1806-9649-2025v32e10724>
- Rafa, N., Zabala, A., & Galway, L. P. (2025). Empirical research review on Solastalgia: Place, people and policy pathways for addressing environmental distress. *People and Nature*, 7(8), 1769-2064.
- Raihan, A. (2024). Environmental impacts of the economy, tourism, and energy consumption in Kuwait. *Kuwait Journal of Science*, 51(4), 100264. <https://doi.org/10.1016/j.kjs.2024.100264>
- Sadeghian, M. M. (2019). Negative environmental impacts of tourism, a brief review. *Journal of Novel Applied Sciences* 8(3), 71-76.
- Scott, D., Gössling, S., & Hall, C. M. (2012). International tourism and climate change. *Wiley Interdisciplinary Reviews: Climate Change*, 3(3), 213-232.
- Van Dijk, T. A. (2005). Discourse analysis as ideology analysis. In C. Schaffne & A. L. Wenden (Ed.), *Language & peace* (pp. 41-58). Routledge.
- Yenialanya (2025, Temmuz 16). Bodrum'da esnaf alarm veriyor: “3 yıl sonra kimse kalmayacak”. <https://www.yenialanya.com/foto/25533879/bodrumda-esnaf-alarm-veriyor-2025>
- Zhao, J., & Li, S. M. (2018). The impact of tourism development on the environment in China. *Acta Scientifica Malaysia*, 2(1), 1-4.